Ч. 43 Неділя 23 лютого (7 марта) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львов в бюрі дневників Люд Пльона і в ц. к. Старостах ва провінциї

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Події на Креті і в Греции.

Нічо ліпше не характеризує турецку господарку на Креті як слідучий факт, про котрий доносить аґентия Гаваса з Канеї.

Як звістно, кілька днів тому назад збунтували ся були в Канеї турецкі жандарми, бо вже від довшого часу не діставали платнї. До справи сеї вмішали ся очевидно адмірали і консулї держав заграничних, а сї послідні зажадали від ґубернатора, щоби він виплатив жандармам їх платню. На то відповів ґубернатор що не може ніяк виплатити позаяк на то треба 120.000 пястрів, а в касї єсть всего лиш 55.000. Він жадав отже, щоби єму позичено на ту цїль з конзулярної каси з тих гроший, котрі зібрано товік ще по ворохобни в маю з мита на відшкодоване для потерпівших від ворохобнї. Консулї були вже готові позичити, але довідали ся, що в турецкій правительственній касї єсть не лиш 120.000 пястрів, але ще 60.000 більше, котрі день перед тим привезено до Канеї. Консулї наперли отже на ґубернатора і той признав ся і відтак мусів виплатити жандармам залягаючи за три місяцї платню.

Що скаже Греция на зборну ноту держав европейских? — отсе тепер найцїкавійше питанє. Посередно відповіла Греция тим, що мобілїзує. Давний мінїстер війни Смолиниц уступив а на єго місце прийшов полковник Метаксас, чоловік дуже здібний і один із найліпших та найсьміливійших грецких офіцирів. Крім того в цїлій Греции творять ся відділи охотників а характеристичне то, що до сих відділів вступають Французи. Що-до безпосередної відповіди, то кореспондент копенгаґскої ґазети „Politikan“, котрий був на авдиєнциї у грецкого короля, доносить так: Король був дуже зворушений і висказав ся отверто о ситуациї, але просив, щоби того не оголошувати. За то сказав ад'ютант короля, Тон, що відповідь Грециї на зборну ноту держав буде ось що містити в собі: Греция готова до визначеного речинця відкликати свою фльоту з кретийских вод, але окупацийний корпус полковника Вассоса остане ся на Креті. Кореспондент той єсть того переконаня, що по тій відповіди готова зараз настати бльокада порту Пірея а за тим вибухне війна в Македониї.

Кореспондентови даньскої ґазети „Berlingske Tidende“ мав сказати грецкий король, що нарід грецкий не може вже видержати того роздразненя, яке викликала революция на Креті. Фінанси Грециї дійшли вже до крайности і Греция не в силі удержувати втїкачів з Крети, котрих там перебуває тепер 17.000. Автономія для Крети єсть неможливою, бо самі Кретийцї єї не приймуть. Відкликати тепер грецке войско з острова дало би лиш музулманам знак до нової різнї.

У віденьских кругах полїтичних не сумнївають ся вже, що відповідь Грециї на ноту держав випаде відмовно. Кажуть, що держави постановили в такім случаю приступити до бльокади грецких портів, лиш одна Анґлія не возьме в тім участи і мабуть виступить з европейского концерту.

Атиньский кореспондент Köln. Ztg. доносить до своєї ґазети, що о відкликаню грецкого войска з Крети нема й бесїди. Все вже приготовлено до загальної революциї в Македониї і она вибухне, скоро лиш держави европейскі возьмуть ся до средств примусових.

До Standard-у доносять з Константинополя, що змобілїзовано вже, а по части й вислано на границю 72.000 людий; число се має бути збільшене до 120.000. Войско іде головно на грецко-македоньску границю. З Дубровника і Дальмациї доносять, що Порта поручила комендантам в Альбанії роздавати охотникам зброю і муніцию з правительственних маґазинів.

Новинки.

Львів дня 6-го марта 1897.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар надав радникови суду краєвого в Сяноцї Ів. Товарницкому при нагоді перенесеня єго на власну просьбу в стан супочинку титул і характер радника висшого суду краєвого. — Є. В. Цїсар іменував приватного доцента в університетї краківскім дра Володисл. Шимоновича надзвичайним професором ґістиольоґії і ембриольоґії в університетї львівскім.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтових офіцияліїв Ів. Ґурку з Дрогобича до Ярослава і Ант. Зелиньского з Ярослава до Дрогобича.

12)

В замку і в підзамчи.

Оповіданє з ческого

БОЖЕНИ НЕМЦОВОЇ.

(Конець).

XI.

На другий день по тім приїхали до замку гості: лїсничий вернув ся, а з ним приїхала старша вже пані і хлопець не богато молодший від Войтїха. Пан Скочдополе приймив їх дуже сердечно, а хлопця притиснув зі зворушенєм до себе; хлопець називав єго відтак „стриком“ і також щиро єго обіймав. Пан лїсничий пішов до своєї комнати, а паню і хлопця завів пан Скочдополе сам до приладжених для них покоїв, щоби відтак представити їх пани, котра від часу недуги приймала відвідини пізнїйше. Коли відтак пані Скочдополева веліла сказати, що дожидає гостий, сказала приїзжа до хлопчика:

— Тепер підемо до нової тїтки, Омельку, поводи ся з нею так як зі мною, щоб і она тебе могла любити. Она честна і добра і тобі буде тут як дома.

Хлопець не сказав спершу нічого, відтак взяв паню за руку і спитав:

— Але як мене тїтка не буде так любити як ти? То я єї не можу любити.

— Побачиш — усьміхнула ся стара тїтка і пішли до нової. Проводив їх лїсничий.

Пані Скочдополева дожидала їх. Лїкар стояв при вікнї, а пан Скочдополе, коли Йосиф отворив двері, поглянув благаючо на свою жінку; она хотїла підняти ся, але не могла: недуга і зворушенє не позволили їй. Повитали ся дуже щиро, як давні знакомі, що були довший час розлучені; але коли пані взявши хлопця за руку, представила єго пани Скочдополевій словами: „То Омелько“ і хлопець підвів до неї очи, подібні до тих, котрі перед хвилею благаючо на ню дивили ся і коли побачила знакомі черти в дитинї: перебіг по єї лици усьміх якогось успокоєня і притулюючи до себе хлопця, сказала тихо: „Від нинї наш син!“

Пан Скочдополе відітхнув глубоко і беручи хлопця за руку промовив:

— Але ти мусиш маму також дуже любити!

— Алеж то моя нова тїтка! — відозвав ся хлопець.

— Так, тілько я хочу, щоби ти менї називав мамою, а стрика татом, бо ти наш син.

— Буду так кликати і буду вас любити, але й ви мусите мене любити, так казала тїтка — говорив хлопець а побачивши на печи ґарного коня з бронзу, сказав:

— Прошу вас, отче, подайте менї того коня з печи, подивлю ся на него, добре?

— То материн кінь — відповів пан.

— Прошу вас, мамо, позволите?

— Добре, возьми єго до своєї комнати, але уважай, щоби був все такий красний! — відповіла пані Скочдополева ласкаво.

— А можу єго помалювати на чорно? — спитав хлопець.

— А то нащо? — здивувала ся тїтка і лїсничий.

— Прецї зеленого коня нема, а то зелений.

Стрик і стара тїтка хотїли сварити на него, щоби не учив ся всего зараз псувати, але панови сьвітили ся очи з радости а пані усьміхала ся. Вмішав ся до того лїкар, вмовив в него, що коня не треба перемальовувати і оповів єму о Войтїху і песику; Омелько зараз випросив ся до них і лїкар повів єго. Прочі лишили ся ще довгу хвилю разом заглублені в важних розмовах. Коли чужі відійшли, нахилив ся пан Скочдополе до руки своєї жінки і сказав зворушеним голосом:

— Нїколи тобі того не забуду, Катерино, приказуй, я твій слуга.

— Нї, дорогий мій приятелю, я зробила то, що повинна була — відповіла пані, стискаючи єму руку.

Так скінчили ся ті перші відвідини, на котрі пан Скочдополе готвив ся вже від кількох лїт, а на котрі пані не хотїла пристати, хоч у всім їй улягав.

Омелько і Войтїх та й Жолї скоро сприятелювали ся, лише що песик не любив так Омелька як Войтїха, а Войтїх знов не сьмів радто тїсно дружити ся з ним, бо по замку зараз рознесло ся, що Омелько єсть сином одної панової своячки і що буде колись єго наслїдником. Було єго всюди повно, але кождий любив єго і слуги говорили між собою: „О, той не завстидає рід Скочдополів, подібний до пана як капля води“. Стара ключниця добре знала, могла би сказати, чи він від брата чи від се-

— Дирекция ц. к. женьскої семинариї учительскої у Львові оповіщує, що екстернїстки, котрі хотять складати іспит зрілости з кінцем сего року шкільного, мають внести поданя до дирекциї тої семинариї (ул. Скарбківска ч. 39) найдальше до дня 1-го цьвітня с. р. Ті поданя остемпльовані мають обіймати: 1) метрику уродженя на доказ окінченого 19 року житя, 2) сьвідоцтво здоровля виставлене від урядового лїкаря, 3) сьвідоцтво моральности і 4) короткий опис, а також сьвідоцтва відбутих наук та виказ перечитаних до іспиту книжок. Ті екстернїстки, що вже були в семинариї, а покинувши єї, доси були би ще не окінчили єї, не можуть бути припущені до іспиту зрілости.

— Вечерницї в честь 36-тих роковин смерти Т. Шевченка, які мали відбути ся заходом львівских руско-народних товариств дня 10-го марта с. р., відложені на день 17-го марта. Програма буде оголошена пізнїйше.

— З Олеська, в Золочівщинї пишуть нам: В нашім місточку завязало ся товариство охотничої сторожі, котрого потребу від давна відчувало цїле населенє не лише Олеська, але й околиці, бо не одна селяньска загорода пішла задля браку ратунку з димом. Основателем сего товариства єсть п. І. Сокальский, що положив в тій справі не мало трудів. За те складає єму зверхність громадска прилюдно щиру подяку, а товариству бажає як найлїпших успіхів. — Начальником товариства вибрано п. І. Клачиньского.

— Огонь. Вчера в ночи з невідомої причини вибух огонь в однім рахунковім бюрі ц. к. Намістництва у Львові. Огонь скоро угашено і він не зробив нїякої більшої шкоди. Згоріли лише в двох компнатах обитя, обстава і стеля та трохи паперів.

— Крадїж в міскій касї. Міский касиер в Мостисках Скотницкий спроневірив 1.400 зр. і утїк дня 26-го лютого. Доси ще злочинця не вислїджено.

— Хитре обманьство. Перед кількома днями лучила ся в Станиславові така пригода. До вдови по поборци податковім п. З. зголосив ся дня 1-го с. м. якийсь пан, що представивсь їй яко судовий урядник і показав урядовий акт, котрим приказувало ся пани З. віддати книжочку львівскої каси щадничої на 1000 зр. до судового депозиту, бо ті гроші належали малолїтній дочці панї З., над котрою має суд власть опікуньчу. Панї З. по смерти мужа віддала справді кілька книжочок каси ощадности до судового депозиту, а предложений незнакомим акт подавав точно особи помершого мужа і спадкоємців і тому видавсь він їй вірним; отже не надумуючи ся віддала мнимому урядникови книжочку, а той поквітувавши, що одержав, відійшов. По хвили почали вдові насувати ся ріжні сумнїви, чи справдї був то урядник і чи акт був правдивий. Она побігла до суду і там дізнала ся, що упала жертвою якогось хитрого обманця. Вправдї п. З. зараз повідомила касу ощадности, аби не виплачувано гроший на книжочку, але обманець пропав без вісти.

— Три тещі. В Варшаві переводжено минувшого місяця одноднєвий спис населеня. Отже один з комісарів того спису, коли ходив по домах своєї дїльницї, записав такий рідкий случай. В однім мешканю фабричного кігляря, вдівця по трех жінках, мешкають з ним спільно три немолоді вже женщини, матери его померших жінок. Комісар зачудований розпочав розмову і довідав ся, що всї три тещі щиро люблять свого зятя, а він дуже їх поважає. Що ще цїкавійше то те, що всї три женщини жиють в згодї і як згідно оповідають сусїди, нїколи не було сварки в тій родинї.

— Милосерний лїсний. На дрезденьскім дворі оповідають про незвичайну пригоду мисливску. В королївских лїсах плекають оленїв, щоби великі пани мали на що стріляти на ловах. Від якогось часу не могли лїсничі вийти з диву, що на ловах, в котрих брав участь сам король Альберт, не було анї одного оленя в тих ревірах, що були визначені на лови. Зачали слїдити за причиною і найшли ось-що. Лїсний, що давав оленям сїно та овес, освоїв їх так, що коли назначили лови, він жалуючи своїх любимцїв, переганяв їх як стадо телят у дальші ревіри лїса і так спасав їх від загибели.

— Ігла в торговлї приносить величезні доходи фабрикантам і стає новим доказом, що навіть найменша дрібничка може стати жерелом зарібку і добробиту. До недавна виробляла виключно Англія ігли для цїлого сьвіта. Тепер вступила вже і Нїмеччина на дорогу конкуренциї. Який се поплатний фабрикат, доказує найлїпше зріст продукциї ігол в Нїмеччинї, бо коли в р. 1895 вивезено з Нїмеччини 640.300 кільогр. ігол, то в р. 1896 зріс вивіз на 1,079.100 кільогр. Половина всїх нїмецких ігол іде до Хін.

— Небезпечна грозьба. В Смирнї прогнали турецкого урядника за недбальство в урядованю. На те він усьміхнув ся тай каже: „Се заплатить смертию велика сила людий!“ За ту грозьбу припровадили его перед судю, а він так оправдував ся: „Заким я вступив до уряду перед 15 лїтами, був я лїкарем. Тепер я вже забув штуку лїкарску, але з недостатку утриманя буду мусїв знов взяти ся лїчити людий“. Судя подумав і казав назад дати єму его уряд, бо его димісия могла би справдї потягнути за собою лихі наслїдки для хорих.

— Помер в Галичи о. Александер Енцінгер, тамошний римо-кат. парох, почетний крилошанин і декан станиславівский; — Павло Бабяк, ад'юнкт податковий в Станиславові, в 29-тім роцї житя; — в Смерекові коло Жовкви Мария з Алексевичів Вихањска, жена місцевого сьвященика.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Добрі ради.

Читайте пильно і уважно отсе, що тут пишемо про господарку взагалї, роздумуйте над тим і запамятуйте собі, бо то дуже придасть ся кождому в житю, чи селянинови, чи інтелїґентному чоловікови, котрий не мав нагоди учити ся правил господарки. Се **причинить ся також до вашого вищого образованя.**

— Господарка народна. Попереду розповіли ми, що то єсть господарка і що значить господарка поодинокого чоловіка. Тут поговоримо о господарцї народній: Коли чоловік господарить, не може думати лиш сам о собі, бо суть мілїони людий, що жиють побіч него і хотять також господарити. Та господарка всїх людий разом, що жиють побіч себе і належать до одного народу, називає ся **господаркою народною.** Як господарить один чоловік, так господарить також і один нарід. Длятого то буває так: чим лїпше уміє господарити кождий чоловік в якімсь народї, тим лїпше буває поодиноким в нїм людям. З того виходить потреба, що всї люди одного народу повинні разом тримати ся, бо лиш тогди буде їм лїпше. Господарку народну двигають дві річи: самокористь і дух спільности. Коли поодино-

---

стри, але не хотїла. Лише як Войтіх раз єї спитав, чи Омелько не має матери, відповіла:

— Єго мати умерла, як він на сьвіт прийшов.

— А тата?

— І тато також — відповіла коротко ключниця.

— Ну, — погадав собі Войтіх — то він не мусить сумувати за мамою, бо єї не знав.

Панї Скочдополева все таки приходила до сил і вже назначено час для від'їзду до Італиї. Пан Скочдополе з Омельком мали їхати разом, а до своєї послуги хотїла панї взяти Мариянку, до котрої дуже привикла і она бачучи, що панї потрібна, радо на се пристала. Але заки від'їхали, ще щось стало ся.

Насамперед записала достаточну суму, котра мала виплачувати ся кождого року на вихованє і дальшу науку Войтіха, а коли би она між тим мала умерти, то сей обовязок виповнювали би єї наслїдники. Того мав припильнувати лїкар. — Ту суму, котру колись з пустої примхи записала для пса і на платню за захід коло него, призначила на стипендию для одного студента з поміж бідних людий в єї маєтности.

Відтак разом з паном Скочдополем призначили суму на заложенє охоронки для дїтий і шпиталя на шість ліжок. Плян будинку і всякі инші зарядженя мав видати доктор, а управитель мав виповнити всї его порученя з тій справі.

З причини, що ключниця мала від'їздити з панею, а по повороті не хотїла вже нею бути, принято нову ключницю. Стала нею Сикорова. Марияна познакомила єї з всїми тайнами того уряду і потїшала єї, що скоро вложить ся в ту службу. Запопадлива, роботяща жінка не жалувала за своєю хаткою, винаймила єї дешево і спровадила ся до замку, з чого найбільше тїшив ся Войтіх, бо вже побоював ся, що лишить ся сам. А Сикорова уважаючи, що причиною єї добробиту була не єї доброта, лише хлопцева, обслугувала его і пильнувала як ока в голові. Жолї, котрий лишив ся при Войтїху, мав все від неї якусь лїпшу їду, а коли єї Войтіх картав, що панї не позволила на такі вигадки, говорила:

— От, дай спокій, хлопче, треба его поволи від навичок відучувати; він не має розуму на то, чому вчера було так, а нинї має бути инакше, але привикне до всього. — І так стало ся.

Панї Скочдополева сама хотїла, аби Жолї лишив ся при Войтїху, „та невинна причина тілько злого“.

— І тілько доброго — докінчив лїкар.

А де була Клярка? — Она прибирала і служила панї вірно і невтомимо; але одного дня прибирали й єї і чесали та киплїтали їй до волося зелений вінець. Відтак стояла перед материю з женихом і плакала, потім благословила єї мати, благословила панї і всї желали їй щастя. Того дня не було у неї звичайної роботи. Поїхали до церкви, вернули до замку на гостину, а з ними всї їх добрі приятелї; відтак на дворі співала і бавила ся челядь та пила на здоровле нового пана економа і его молодої жінки.

Кождий був веселий і панї видавала ся веселою. Пан управитель, що мав новий сурдут від Сикори — бо зарік ся, що не дасть більше до Праги шити — коли ішов з замку до дому, не міг потрафити, а то єму дуже рідко лучало ся. Лише молода і молодий мало їли і пили, однако не чули голоду.

А що-ж ті міскі панї? Того дня всї чоловіки жалували ся вечером в господї, що мали припалений обід, але їх панї бажали-б були мати по десятеро очий і по дванайцять язиків, щоби могли з всїми тими новинами справити ся. Та й бо-ж і тих новин було — заки їх перевоили, кілько то годин перед церквою выстояли ся, кілько домів обійшли. Та що то такі новини, котрі лежали перед ними як пряжа і дали ся мотати, торгати і торочити, на пр. Клярчине весїле, панина недуга, Войтіха щасте, панин від'їзд або єставлене паркану — то всьо було ясне і кождому видне. Але той звинений клубок, до котрого розвязненя не могли найти нитки, той не давав їм спати! І не одно таке було. Передовсїм Омелько — чий він? чому відійшла Сара? чого роз'їхали ся гостї і не вернули більше? чому того дивного лїкаря так люблять? і чому, за що, до чого і через що дістав він якісь грошеві записи від панів. Остаточно богато їм також залежало на тім, аби довідати ся, чи богато сорочок, кафтаників, спідниць і таких инших річий дістала Клярка від дїдички; чи має яке срібло і порцеляну, чи сорочки були напеpед пошиті, які буде мати заслони при вікнах, від котрого столяря буде мати хатну обставу, чи уміє варити, яку служницю буде держати і чи за тиждень не буде з мужем сварити ся? Ті питаня були у них на дневнім порядку, лиш біда, що они не могли на них відповісти. Правда, лїкар знав то всьо і міг би їм був звалити камінь з серця та не одна навіть підходила его і була би собі дала передний зуб за то вирвати — але з доктором не можна було порадити. „Простак“ закричали знов всї панї в містї, бо вже холера минула.

А одного красного рана стояв вигідний подорожний повіз перед замком. В однїй компатї коло вікна стояла панї в подорожнім одіню а єї око сумно глядїло по околици. Коло неї стояв лїкар з захмареним чолом.

— Докторе, побачу ще раз то всьо? Увиджу ся ще з вами?

— Як так дальше будете робити, як ви за-

кий чоловік дивить ся лиш на то, щоби заспокоїв свою власну потребу, а про других єму байдуже, то кажемо, що у него на оці лиш самокористь, що він самокористивий; то зле і погано. Коли же якийсь чоловік попри то, що заспокоює свою власну потребу, памятає ще й про других і їм помагає, то кажемо, що він має духа спільности. Коли би чоловік дбав лиш про других, а про себе нї, то се було би, хоч може й красно, але нерозумно, бо остаточно не дбаючи про себе, не мав би анї способу анї сили дбати про других. Можете бути певні, що як той, що дивить ся лиш на власну користь, єсть самолюбом, так і той, що каже, що хоче дбати лиш про добро загальне а на себе не уважає, то або чоловік нерозумний, або пустий хвалько, котрий вас туманить. Самокористь і дух спільности проявляють ся всюди там, де кількох людий побіч себе мають свої потреби і хотять їх заспокоїти. Обі ті прикмети дані чоловікови в природи. Самокористь виходить безпосередно з того, що чоловік хоче удержати своє житє. Але й дух спільности єсть природною конечностию. Преці не лиш найпростійші люди без нїякого образованя, але навіть і дикі чують конечну потребу прилучити ся до других, бо мають спільні з ними потреби. Дух спільности і самокористь проявляють ся всюди, де ділають разом чи то найбільші чи найменші кружка людий, отже: в родинї, в громадї, в народї і в державі, а так само в товариствах, спілках і т. д. Дух спільности показує ся вже в родинї, ще в більшій мірі показує ся він там, де попри заспокоєнє потреб власної родини має ся на оці ще й заспокоєнє потреб громади, потреб народу і наконець потреб всеї людскости. Хто має в собі духа спільности, то дбає і працює для своєї родини, для своєї громади, свого народу і для цїлої людскости так само як би для себе самого. Але й найбільший самолюб, коли хоче жити межи людьми і використати їх для себе, мусить і їм щось за то робити. З того всего виходить, що господарка народна то не лиш множество поодиноких господарок побіч себе, не сама борба поодинокого чоловіка против всїх других, але спільне діланє всїх, одностайна велика робота. Кожда часть народу, що правда, старає ся сама про себе, але також і про другі части. Робота в господарцї одна другу підпирає. Не може н. пр. так бути, щоби н. пр. з якімсь народї процвитало лиш господарство рільне, а не було торговлї і промислу; і на відворот, торговля і промисл не можуть процвитати, де нема процвитаючої господарки рільної. Коли тепер все то добре розважите, то зміркуєте, чому в вашім народї лиш біда і нужда: тому, що у нас нема доброї господарки народної, а нема єї тому, бо нема доброї господарки поодиноких людий і не стає нам духа спільности. Все то ледви що зачинає ся у нас виробляти.

— На що при сїяню треба зважати? То стара байка, що треба зважати на добре оброблене поля, на погноєнє, на насїнє і час сїяня. Але мимо того мало хто знає для чого так і тому мало хто добре робить. Як поле треба обробити і як погноїти, о тім не будемо тут говорити; але на одну річ хочемо звернути увагу: не треба сїяти на сьвіжо зоране поле. Треба підождати, щоби аж земля добре осїла, уложила ся. Зерно засїяне в сьвіжо зорану землю, зачинає кільчити ся, пускати корінцї, а земля осїдає і вже по кількох днях або ще й по кількох тижднях не дає молоденькій ростинцї спокійно рости, обриває волокнисті корінцї. Дальше треба на то зважати, щоби не сїяти анї за вчасно анї не за пізно; коли? — то мусить вже сам господар виміркувати. Загально можна лиш то сказати, що сїяти треба тогди, коли земля має ще досить вогкости, бо инакше зерно буде пізно сходити. Також мусить земля досись огріти ся, бо без тепла зерно також не буде кільчити ся. Численні проби показали, що на ярі засїви треба вибирати час від кінця марта до кінця мая, розуміє ся, після сторони і стану воздуха. Ячмінь сїяний третого тиждня в цьвітни видає найлїпше, як що-до зерна так і що-до соломи. Овес сїяний в третім тиждни цьвітня видає дуже добре, але при кінцї марта лихо. Горох і фасоля сїяні в другім тиждни цьвітня видають добре. Бураки на пашу треба вчасно сїяти, бо лїпше розвивають ся і бувають більші. Взагалї — так учив віденьский професор господарства рільного, Габерлянд — всяке яре збіже видає тим менше, чим пізнїйше сїяне, а вже найменше яре жито і яра пшениця. Чим пізнїйший засїв на весну, тим менше зерна, а чим менше зерна тим оно й утлїйше; буває більше соломи. Яке має бути зерно на засїв, о тім чей не треба говорити. Дуже важна річ щоби не сїяти анї за густо анї за рідко. Коли засїв густий то росте бивно, сьвітло сонця не заходить аж до землї і стебла бувають сподом тоненькі і слабі, збіже вилягає а тогди і зерно утле і солома менше добра. Коли засїв рідкий, то вохкість землї борзо випаровує, бо не ма доброго затїнку, та росте бурян.

— Чим годувати свинї на мясо? Найлїпше мясо дають свинї годовані молоком, а відтак годовані зерном, кукурузою, ячменем і горохом. Свинї годовані бараболями дають рідке, легке і несмачне мясо. Від ґрису буває мясо жовтаве, несочисте і зле в смаку. Від макухів буває мясо рідке, товсте і неприятне в смаку; від бобу буває тверде, нестравне і несмачне, а від жолуди легке на вагу, тверде і не здорове.

— Порох на цьвітах вазонкових єсть дуже шкідливий і длятого треба більше листє таких ростин від часу до часу змивати лїтною водою за помочию мягкої губки, а ростини з дрібним листєм треба добре кропити, але лиш в теплій порі і на дворі. Коли-б на таких ростинах кинулись ще якісь комахи галапаси, добре єсть додати до води трохи мила.

— Нові винаходи. Німець Кравс в Рансбаху придумав такий брус до кіс, що вже не потреба до него кушки. Брус той єсть в серединї порожний і до него наливає ся води і затикає ся; він відтак намакає і перепускає воду і єсть заєдно через кілька днів достаточно вогкий, але не такий, щоби аж вода з него текла, лиш на стілько, кілько потреба до остреня. Винаходець взяв вже патент на свій винахід.

Телеґрами.

Атини 6 марта. Покликано також два послїдні роки резерв.

Канеа 6 марта. Скоро веремя дозволить, піде нинї до Палїкоти 500 моряків всїх держав европейских, щоби там хоч би силою увільнити музулманів, котрих грецкі ворохобники держать в облозї.

Льондон 6 марта. В палатї послів заявив Бальфур, що вчера передано Портї додаткову ноту в справі відкликаня турецкого войска з Крети.

Рим 6 марта. Рудіні в манїфестї виборчім доказує, що італїяньске правительство готове жадати від Туреччини таких реформ, котрі би забезпечили християнам їх судьбу і хоче помагати завести реформу на Креті, бо тим дасть ся уникнути страшних наслїдків і великої війни.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Краховский

чали, то гадаю що певне — і тїшу ся на то — додав.

— Ви у всїм з мене вдоволені?

— Цїлковито.

Франц прийшов сказати, що повіз стоїть перед замком.

— Ну, то з Богом, на щасливе побаченє! — сказала панї, подавши єму руку. Він поцїлував єї щиро, а коли підвів голову, видів в єї очах сльози.

Перед замком коло повозу зібрала ся майже вся дворска служба. Пан видавав ще управителеви прикази, Калина був сумний, Клярка держала матір за руки і плакала, Войтїх з песиком на руках плакав також, Омелько хотїв его потїшати, що буде писати до него і також був сумний. Панї вийшовши з замку всїх привітливо повитала; Клярку поцїлувала в чоло і Войтїха, а песика погладила відзиваючись до хлопця: „Уважай на него Войтїху, будь добрий і учи ся". Відтак проводжена лїкарем всїла до повозу, ще раз з ним попрощала ся і оперла ся о мягкі подушки сидженя. За хвилю сидїв і пан і Омелько коло неї; служба сидїла на своїх місцях і разом з сьпіваючими птицями опускали північний край, глядаючи синїйшого неба, теплїйшого сонця.

— Кілько то тисячів душ терпить під тягаром пересудів, гордости і порожности, а не мають досить сили стрясти так як ти тих оков з себе — говорив до себе лїкар глядячи за від'їзджаючими.

— А маєте надію, пане докторе, що їй буде лїпше, що удасть ся вам вилїчити єї? — спитав Калина.

— Надію ся, єї серце здорове і воля добра — відповів доктор радше на свої гадки як на запитанє Калини і взявши Войтїха за руку, обернув ся до замку, та сказав: — „А тепер до науки, як хочеш бути доктором".

Закінчене. *(Автор і читатель).* Читатель: Що ви зробили, таж ваше оповіданє не має кінця. — Автор: Простїть, я не робив єго, робили люди, а я лише то описав, а що ті люди ще не покінчили, а я не ворожбит, аби знати, що буде колись, то не можу нїчого більше сказати. — Чит.: Або то справдї так було? — Авт.: А було. — Чит.: Де? — Авт.: Де небудь. — Чит.: А Скочдополї вернули з Італії? — Авт.: Вернули, жиють доси і добре їм веде ся. — Чит.: А панї поздоровіла? — Авт.: На тїлї і на души. — Чит.: А Омелько, хто то був? — Авт.: Сирітка, яких богато на сьвітї, лише що не найдуть все так доброго вітця і не стануть наслїдниками. — Чит.: Гм! А Войтїх? — Авт.: Учить ся на доктора і маємо надію, що буде ним. — Чит.: А доктор? — Авт.: Ходить до замку як перше, тїшить ся, що є в місті охоронка і шпиталь, надїє ся, що з часом буде і більше; друга і трета верства міщаньства обожає єго, а панї першої верстви все ще прозивають єго „простаком", бо не цїлує нї одної з них в руку крім панї з замку. — Чит.: А Клярка? — Авт.: Не сварила ся з мужем нї за тиждень, нї за чотирнайцять днів, уміє варити і вже справляли хрестини; міскі панї не знали, що паньство з замку подарували дитинї, аж їм то баба сказала. — Чит.: А Сара? — Авт.: Мала злу службу, пан Жак покинув єї, а як довідала ся, що у Скочдополів дома дуже добре дїє ся і без неї, дістала жовтачку і на то вже нема ради, як їй то один лїкар сказав. — Чит.: А Жолї? — Авт.: Живий і здоровий, научив ся вже їсти волове мясо несїкане і лежати на старій шкіряній подушцї.

Поручає ся

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

2

Кто пье Катрайнера Кнайпа солодову кавү?

Всѣ котрі хочуть свое здоровье удержати и скрѣпити, а не хочуть занехати звыклого и пріятного уживаня кавы. Додатокъ бо Катрайнера кавы усуває такъ загально звѣстні и при правильнôмъ уживаню такъ шкôдливі для здоровля наслѣдки розънервовуючои кавы зернистои.

Всѣ котрі суть терпячи. Именно при слабостяхъ нервовыхъ и при недузѣ (катарѣ) желудка въ тысячныхъ случаяхъ оказала ся „чиста" солодова кава найлѣпшимъ, най..орованымъ и легко стравнымъ напитомъ.

Всѣ жѣнки и дѣти, для котрыхъ нѣжнои конституціи пожива кава Катрайнера есть дуже доброю и котрі пьють сѣ чи то чисту, чи съ домѣшкою кавы зернистои дуже радо и охочо.

Всѣ котрі хочуть жити ощадно, а при томъ хочуть пити смачну и здорову каву. Отъ тоту заступає дуже добре для кождого одна только Катрайнера кава такъ чиста, якъ и домѣшана до кавы зернистои.

Катрайнера Кнайпа солодова кава есть справдѣ здоровымъ родиннымъ напиткомъ, найчистшимъ природнымъ продуктомъ въ цѣлыхъ зернахъ, продукована зъ найчистѣйшого солоду, котрому то продуктови все самъ способъ продукціи Катрайнера, всюда заведеной и черезъ найбольші повагы затвержженой и узнаной надає смакъ улюбленой повсюда зернистои кавы. Катрайнера солодова кава одна-одинока лучить тому смакъ зернистои кавы зъ всѣми прикметами здоровой, лѣкарскими повагами узнаной и ствердженой кавы солодовой.

Прошу: Щобы охоронити ся передъ ошуканьствомъ и шкодою, прошу при закупнѣ уважати точно на марку охоронну (така сама якъ на выпечатанôмъ побôчъ оригинальнôмъ пакетѣ) съ написею: „КАТРАЙНЕРЪ".

Пачки безъ напису КАТРАЙНЕРЪ суть неправдиві.

ВЕРТГАЙМА
машини до шитя

подвійно стебнуючі.

Первородний німецкий виріб для домового ужитку і промислу, котрий доставляю з Відня до кождої місцевости в цілій монархії. 18

Висок. рам. ножна	зр. 35·50
Висок. рам. ручна	зр. 31·50
З човенцом перст.	зр. 49·—
30-дн. час проби	5-літ. гвар.

Кожду машину, котра в часі проби не покаже ся дуже доброю — беру назад.

Цінники і взори шитя на жадане посилаю.

Склад машин до шитя

ЛЮДВИК ШТРАВС

протоколована фірма
доставець тов. ц. к. урядників.
Відень IV. Margarethenstr. 12/fg

Інсерати

„оповіщеня приватні"), як для „Народної Часописи" так також для „Ґазети Львівскої" принимає лиш „Бюро дневників" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА, при улиці Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Насіня ярин.

Насінє рільне і огородове.
Картофлї насінні.
Ростини вимові цебулькові.
Розсадки печарок (Champignon).
Їда мішана для птаків.
Знаряди огородничі.
найлїпшого рода
поручає
Склад насіня
І Волїньский 20
і Т. Качиньский
у Львові
площа Марийска ч. 3
Цінники даром і оплатно.

Насіня рільні. Насіня збіжевні.

Насіня цьвітів.

ФАБРИКА ШТУЧНИХ НАВОЗІВ

Спілки командитової

ЮЛІЯНА ВАНҐА

у Львові, улиця Академична ч. 5

поручає з ґаранциєю складників і по умірених цінах

під весняні засїви, ярини, бураки і т. п.:

суперфосфати, салїтру хілїйску і сїркан потасовий;

на луки: **жужлї Томаса** з фабрик надреньских і **каїніт калуский.**

Специяльні навози під картофлї і під хміль.

Цїнники і близші поясненя на жаданє висилає ся відворотно! 19

По німецки учить дуже скоро і легко **Л. Шольц** Личаків ч. 53 а I.

16

МУЖЧИНИ

При ослабленю мужеским, мій ц. к. упр. ґальвано-електричний апарат, для власного ужитку з добрим успіхом. Лїкарскі порученя. Проспект в коверті в марках 20 кр.

І. Авґенфельд,
Відень IX., Türkenstrasse 4

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.